

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2025 YILI GEMİ GERİ DÖNÜŞÜM SEKTÖRÜNDE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
PROGRAMLI TEFTİŞİ

(Haziran, 2026)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatına ilişkin diğer hükümleri uyarınca Devlet; çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, Devletin çalışma hayatına ilişkin düzenleyici, koruyucu ve denetleyici rolünü gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, çalışma hayatı kapsamında; işçi ve işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirlerin alınması, mevcut ve muhtemel sorunların araştırılması, çalışanları koruyucu ve çalışmayı destekleyici tedbirlerin geliştirilmesi, istihdamı ve tam çalışmayı destekleyici uygulamaların yürütülmesi, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin uygulanmasının izlenmesi, çalışma hayatının denetlenmesi ve iş istatistiklerinin derlenerek yayımlanması alanlarında politika ve uygulamalar yürütmektedir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı; Bakanlığın görev alanı çerçevesinde çalışma hayatına ilişkin teftiş ve inceleme faaliyetlerini yürütmekte, ulusal ve uluslararası mevzuatın uygulanmasını izlemekte, teftiş ve denetim sonuçları doğrultusunda mevzuatın uygulanabilirliği ile uygulamada karşılaşılan aksaklıklara ilişkin değerlendirmeler yapmakta, denetim sonuçlarına ilişkin istatistikleri tutmakta, değerlendirmekte ve yorumlamaktadır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından işin yürütümü ile iş sağlığı ve güvenliği yönlerinden yürütülen programlı teftişlerde temel amaç; öncelikli risk alanlarını belirlemek, mevzuata uyum düzeyinin artmasına katkı sunmak, rehberlik odaklı teftiş anlayışıyla işyerlerinde kalıcı ve sistematik iyileştirmeler sağlamak, çalışanların haklarının korunmasına, güvenli ve sağlıklı çalışma ortamlarının geliştirilmesine ve çalışma barışının güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır.

Bu kapsamda, programlı teftişler sonucunda elde edilen bulgular, istatistikler ve değerlendirmeler çerçevesinde hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları, ilgili sektör ve işyerlerinde mevcut durumun ortaya konulması, mevzuata uyumun güçlendirilmesi, risk alanlarına yönelik koruyucu tedbirlerin geliştirilmesi, sosyal tarafların bilgilendirilmesi amacıyla tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2025 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Erol GÜNER
Rehberlik ve Teftiş Başkanı V.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
BAŞKAN SUNUŞU	iii
KISALTMALAR LİSTESİ	v
ŞEKİLLER LİSTESİ	vi
TABLolar LİSTESİ	vii
I. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER	1
1. TEFTİŞİN ADI	1
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ	1
3. TEFTİŞİN AMACI	2
4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER	2
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ	2
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER	3
7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	3
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ	3
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER	4
II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR	4
1. HAZIRLIK AŞAMASI	4
2. TEFTİŞ AŞAMASI	4
3. İSTATİSTİKLER	5
3.1 İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler	6
3.2 Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler	7
3.3 Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler	9
3.3.1 Genel İstatistikler	9
3.3.2 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler	9
III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR	11
IV. BÖLÜM: SONUÇ	14
1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	14
2. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ	14
2.1 Mevzuatla İlgili Öneriler	14
2.2 Kurum/Kuruluşlar ile İlgili Görüşler	15

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

NACE Nomenclature des Activités Économiques dans la Communauté Européenne (Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflandırılması)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Teftişi Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Oransal Dağılımı	6
Şekil 2. İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Profesyonellerine İlişkin Veriler	7
Şekil 3. Çalışan Sayılarının Cinsiyete Göre Oransal Dağılımı	8
Şekil 4. Çalışan Sayılarının İllere Göre Dağılımı	8
Şekil 5. Teftiş Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler	9
Şekil 6. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Teftiş Konularına Göre Oransal Dağılımı	11
Şekil 7. Teftişlerin İlk ve Son Aşamasında Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Yönetmelik Bazında Dağılımı	12
Şekil 8. Mevzuata Aykırılıkların İdari Para Cezalarına Göre Dağılımı	13

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Programlı Teftiş Çalışma Takvimi	3
Tablo 2. Programlı Teftiş Kapsamına Alınan Faaliyet Kodu ve Tanımı	3
Tablo 3. Teftiş Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Dağılımı	6
Tablo 4. Teftiş Yapılan İşyerlerindeki Çalışan Sayılarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı	8
Tablo 5. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler	10
Tablo 6. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanması Önerilen İdari Para Cezası	10

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

2025 Yılında Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

İş teftişinin ifası aşamasında verimliliği ve etkinliği arttırmaya yönelik geliştirilen politikalar ve stratejiler kapsamında, çalışma hayatına ilişkin sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi amacıyla iş kazası ve meslek hastalığı verileri analiz edilmekte, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen teftişler sonucu elde edilen geri bildirimler değerlendirilmekte ve gerektiğinde akademik çalışmalardan faydalanılmaktadır.

2025 yılı içerisinde yürütülecek programlı teftişlere ilişkin iş sağlığı ve güvenliği açısından riskli sektörlerin/faaliyet gruplarının belirlenebilmesi amacıyla 2022 ve 2023 yılları ile 2024 yılı Kasım ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarından ulaşılabilen meslek hastalığı verileri değerlendirilmiştir.

Söz konusu verilerin analizi ile gerçekleştirilen hedef ve değer odaklı karar verme sürecinde, öncelikli sektörler/faaliyet grupları belirlenmiş, belirlenen faaliyet gruplarında iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin uygulama alanının netleştirilmesi amacıyla 4'lü Nace Rev.2 kodlarına ilişkin tespitler yapılmıştır. Yürütülecek olan teftişlerin uygulama konularının belirlenmesinde, çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımı dikkate alınmıştır. Ayrıca önceliklendirilen sektörlerde daha önceki yıllarda gerçekleştirilen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığımıza yapılan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda çalışma hayatında iş sağlığı ve güvenliğine dair uygulama sorunlarının ve mevzuat ihlallerin yoğun olabileceği sektörel alanların daha net bir şekilde ortaya koyulması sağlanmıştır. 2025 yılında yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin planlanması sürecinde, belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren işyeri sayısı ile müfettiş kaynağı başta olmak üzere teftiş faaliyetlerini etkileyen Başkanlık faktörleri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda verimliliği esas alan bir yönetim anlayışı doğrultusunda, teftişlerin etkin ve değer odaklı bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Önceliklendirilen faaliyet gruplarına ait 4'lü NACE Rev.2 kodlarının belirlenebilmesi amacıyla her bir faaliyet grubu kendi içerisinde 4'lü NACE Rev.2 bazında iş kazası sıklık hızı, iş kazası ağırlık hızı ile uzuv kayıplı ve ölümlü iş kazası oranı bakımından değerlendirilmiştir. 2022, 2023 ve 2024 yılı verileri olmak üzere üç dönem için ayrı ayrı yapılan değerlendirmeler sonucunda, ülke ortalamasının üzerinde seyreden iş kazası sıklık hızı ile iş kazası ağırlık hızına sahip olan ve uzuv kayıplı ve ölümlü iş kazası oranı bakımından yüksek değerleri bulunan 4'lü Nace Rev.2 kodları belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucu hedef grup olarak belirlenen 38.31.01 Gemi ve yüzer yapıların hurdalarının materyallerinin geri kazanımı amacıyla parçalara ayrılması (sökülmesi) 4'lü NACE Rev.2 kodunda, Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin yürütülmesine karar verilmiştir.

3. TEFTİŞİN AMACI

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişiyle; işyerlerinde, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili mevzuat kapsamında işverenlerin yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri teftiş edilirken bu süreçte bilgilendirici ve rehberlik edici bir tutum benimsenerek iş sağlığı ve güvenliği konusunda farkındalık ve bilgi düzeyinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda temel amaç, sektörde faaliyet gösteren işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının geliştirilmesine katkı sağlamak olup işyerlerine sağlık ve güvenlik uygulamaları ile ilgili olarak rehberlik edilmesi, çalışma barışının güçlendirilmesi, teftişler sırasında elde edilen verilerin analiz edilerek gelecek yıllarda yürütülecek teftiş faaliyetleri için kaynak oluşturması ve Bakanlık tarafından gerçekleştirilen teftişlerle sektörel uygulama birliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında, İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görev yapan toplam 2 müfettişten oluşan 1 heyet görevlendirilmiştir.

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında yürütülen hazırlık çalışmaları, teftişler, elde edilen verilerin analizi ve değerlendirilmesi ile genel değerlendirme raporunun yazılması süreçlerini içeren çalışma takvimi Tablo 1'de yer almaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 1. Programlı Teftiş Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
Hazırlık Aşaması - Yıllık teftiş programlarının planlanması - Bilgilendirme toplantılarının planlanması - Mesleki kapasitenin güçlendirilmesine yönelik eğitimlerin planlanması	Ocak - Şubat 2025
Teftiş Aşaması - Teftişlerin Gerçekleştirilmesi - Raporların düzenlenmesi - İzleme ve değerlendirme toplantılarının yapılması	Mart-Aralık 2025
Analiz ve Değerlendirme Kapanış ve Değerlendirme toplantılarının düzenlenmesi	Aralık 2025
Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	Ocak-Şubat 2026

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi İzmir Grup Başkanlığınca 1 heyet ile Aliaga Bölgesi'nde yürütülmesi planlanmıştır.

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftiş gerçekleştirilen, işyerlerine ait faaliyet kodu ve tanımı Tablo 2'de belirtilmiştir:

Tablo 2. Programlı Teftiş Kapsamına Alınan Faaliyet Kodu ve Tanımı

FAALİYET KODU	FAALİYET GRUBU
38.31.01	Gemi ve yüzer yapıların hurdalarının materyallerinin geri kazanımı amacıyla parçalara ayrılması (sökülmesi)

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin yürütüleceği işyerlerinin belirlenmesinde, hedef gruplarda faaliyet gösteren işyeri sayıları ve ilgili işyerlerine ait çalışan sayısı, daha önce gerçekleştirilen teftiş bilgileri, iş kazaları vb. parametreler dikkate alınmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin gerçekleştirildiği işyerlerinde genel olarak; Gemi ve yüzer yapıların hurdalarının materyallerinin geri kazanımı amacıyla parçalara ayrılması veya sökülmesi işleri yürütülmektedir.

II.BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

2025 yılı Ocak-Şubat aylarından oluşan programlı teftiş hazırlık döneminde, programlı teftiş kapsamında görevlendirilecek müfettişler belirlenmiş ayrıca, rehberlik kapsamında taraflara yönelik olarak toplantı, seminer, açılış toplantıları vb. bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Teftişlere başlanmadan önce programlı teftişlerde görev alan müfettişler ile uygulama esasları, teftişlerin amacı, kapsamı, hedefi vb. konular hakkında toplantılar gerçekleştirilmiştir.

2. TEFTİŞ AŞAMASI

Programlı teftişlere ilişkin hazırlanmış olan çalışma takvimine göre 2025 yılı Mart ayında teftişlere başlanmış ve 2025 yılı Aralık ayında teftişler tamamlanmıştır. Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerleri, iş sağlığı ve güvenliği riskleri açısından incelenmiş ve teftişler esnasında çalışanlar ile işverenlere, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda belirtilen yükümlülükler ile ilgili bilgi verilmiş ve rehberlik edilmiştir.

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi 2025 Yılı Uygulama Esaslarında belirtilen;

- İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri (ağır yük çekme ve kaldırma işlemlerinde alınması gerekli teknik ve organizasyonel tedbirler dâhil)
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri
- Acil durumlara ve etkilerine karşı teknik ve organizasyonel tedbirler
- Elektrikle temas risklerine karşı alınması gerekli tedbirler
- Tozla mücadele yöntemleri ve çalışanların tozun etkilerinden korunmalarına yönelik alınması gerekli tedbirler (Asbestle çalışmalar dâhil)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Soyunma yerleri, yemek yeme yerleri, barınma yerleri ile duşlar, tuvalet ve lavabolarda sağlık ve güvenlik şartları
- Yüksekte çalışma
- Ulaşım yolları, trafik yolları ve tehlikeli alanlar
- Düşen cisimler, tehlikeli alana erişimin kısıtlanması
- Kapalı alanlarda yapılan çalışmalarda alınması gerekli tedbirler
- Aydınlatma koşulları
- Kişisel koruyucu donanımların kullanımı
- Risk değerlendirmesi çalışmaları
- İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri
- Sağlık gözetimleri (mesleki akciğer hastalıkları da dâhil olmak üzere)

Ayrıca, 2015/4 sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi'nin I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm Madde 3.6'da belirtilen hükümler gereği iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi, risk değerlendirmesi çalışmaları, çalışan temsilcisi görevlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulu ve toplantıları ile kayıt dışı istihdam, yabancı çalışan ve çocuk işçiliği konularını kapsayacak şekilde denetimler yürütülmüştür.

Programlı teftişlerde işyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar için, bu aykırılıkların giderileceğinin işverence beyan edilmesi ve müfettişçe uygun görülmesi durumunda, bildirim düzenlenerek ara verme uygulamasına gidilmiştir. Verilen süre sonunda tebliğ edilen mevzuata aykırılıklar kontrol edilmiş, giderilmeyen mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Teftişe ara vermeye ilişkin durumların oluşmadığı hallerde ise teftiş tek aşamada tamamlanmış ve mevzuata aykırılık tespit edilen işyerleri için idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

3. İSTATİSTİKLER

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 2025 yılı Mart-Aralık ayları arasında gerçekleştirilen teftişlerle ilgili istatistikler aşağıda belirtilen ana başlıkları altında incelenmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- İşyeri bilgilerine ilişkin istatistikler
- Çalışan bilgilerine ilişkin istatistikler
- Teftiş sonucuna ilişkin istatistikler

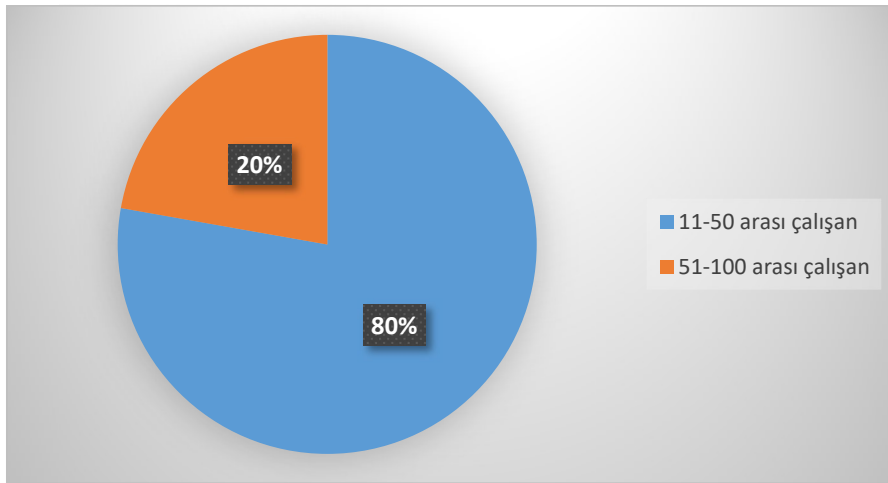
3.1 İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında İzmir ili Aliaga Bölgesi'nde toplam 20 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiştir.

Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan 20 işyerinin çalışan sayısına göre dağılımına bakıldığında, 16 işyerlerinin 11-50 arası ve 4 işyerinin 51-100 arası çalışan istihdam eden işyerleri oluşturmaktadır. Programlı teftiş kapsamında teftiş yapılan işyerlerinin çalışan sayısına göre dağılımı Tablo 3'te, oransal dağılımı ise Şekil 1'de görülmektedir.

Tablo 3. Teftiş Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Dağılımı

Çalışan Sayısı	İşyeri Sayısı
11-50 arası çalışan	16
51-100 arası çalışan	4
Toplam İşyeri Sayısı	20

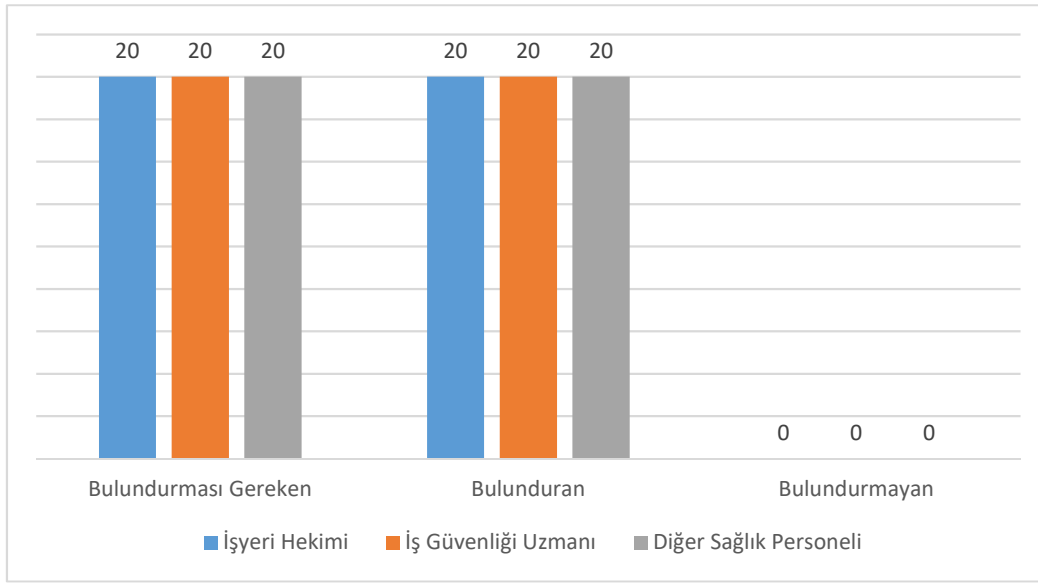
Şekil 1. Teftişi Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Oransal Dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Programlı teftiş kapsamında iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan 20 işyerinin tamamı çok tehlikeli sınıfta yer almaktadır.

Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerlerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin olarak, iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirme hususları da incelenmiştir. İş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan işyerlerinin son teftiş itibarıyla iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine ilişkin verileri Şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Profesyonellerine İlişkin Veriler

Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerlerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin olarak, çocuk bakım yurdu ve emzirme odası kurma yükümlülüğü de incelenmiştir. Söz konusu işyerlerinde istihdam edilen çalışan sayısı itibarıyla çocuk bakım yurdu yükümlülüğü ve emzirme odası yükümlülüğü bulunan işyerinin olmadığı tespit edilmiştir.

3.2 Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftişi gerçekleştirilen 20 işyerinde toplamda 802 çalışana ulaşılmıştır. Teftişi yapılan işyerlerinde çırak ve stajyer bulunmamaktadır. Teftiş yapılan işyerlerindeki çalışan sayılarının cinsiyetlere göre dağılımlarına ilişkin bilgiler Tablo 4’te gösterilmiştir.

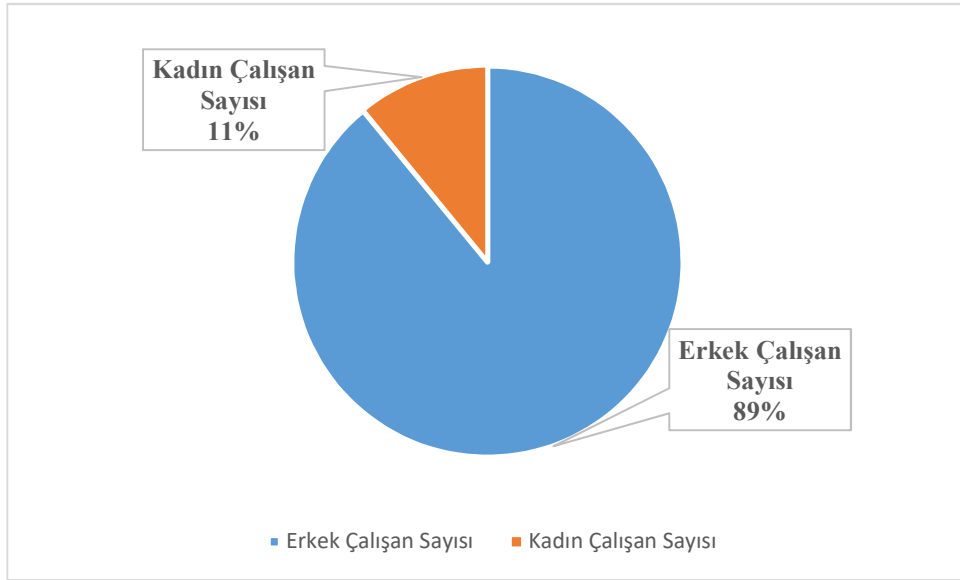

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

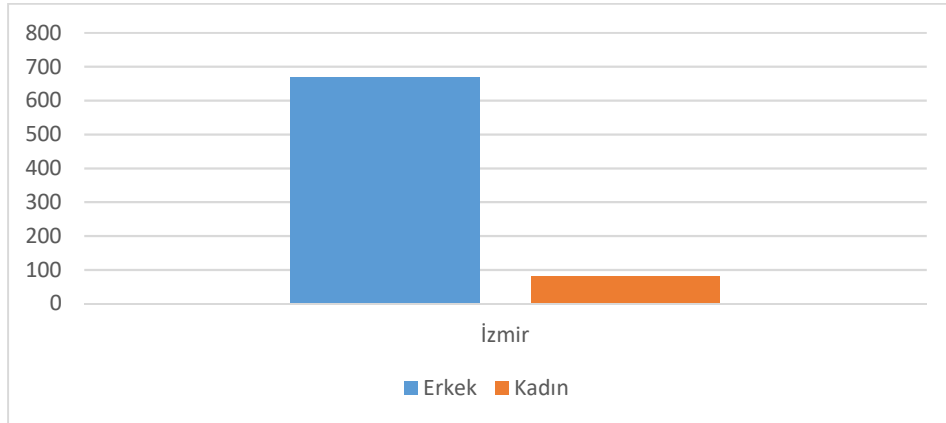
Teftiş Yapılan İl	Erkek	Kadın	Toplam Çalışan Sayısı
İzmir	715	87	802

Tablo 4. Teftiş Yapılan İşyerlerindeki Çalışan Sayılarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Çalışan sayılarının cinsiyete göre oransal dağılımı Şekil 3'te ve çalışan sayısının illere göre dağılımı ise Şekil 4'te gösterilmiştir. Şekil 3'ten de görüldüğü üzere teftiş kapsamına alınan işyerlerindeki çalışanların %89'u erkek, % 11'i kadın çalışanlar oluşturmaktadır.

Şekil 3. Çalışan Sayılarının Cinsiyete Göre Oransal Dağılımı

Şekil 4. Çalışan Sayılarının İllere Göre Dağılımı

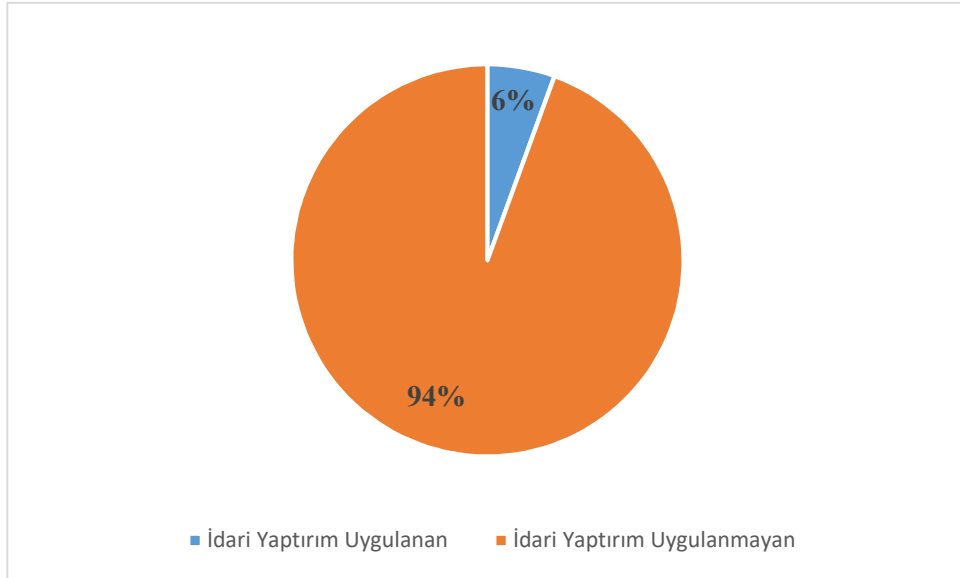

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.3 Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

3.3.1 Genel İstatistikler

Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında toplam 20 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiştir. Teftişe verilen ara içerisinde tespit edilen mevzuata aykırılıkları gideren 19 işyerinde idari yaptırım uygulanmamış, tamamını veya bir kısmını gideremeyen 1 işyerinde idari yaptırım uygulanması önerilmiştir. Teftiş sonuçlarına ilişkin sayısal veriler oransal olarak Şekil 5’te gösterilmiştir.

Şekil 5. Teftiş Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler

3.3.2 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilen ilk aşamasında toplam 199 madde mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Mevzuata aykırı hususların giderilmesi için verilen sürenin sonunda devam edilen teftişlerin nihai aşamasında 198 madde mevzuata aykırı hususların giderildiği, iyileştirme oranının %99 olduğu görülmüştür. Teftişler sonucunda toplamda giderilmeyen 1 madde mevzuata aykırılık için idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Yapılan programlı teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıklar yönetmelikler kapsamında gruplandırılarak giderilme oranları Tablo 5’te gösterilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Kalan Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam Giderilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İyileşme Oranı (%)	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam İdari Para Cezası Uygulanan Mevzuata Aykırılık Sayısı
Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	1	0	1	100,0	0	0
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	13	0	13	100,0	0	0
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	113	0	113	100,0	0	0
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	46	0	46	100,0	0	0
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	2	0	2	100,0	0	0
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	12	1	11	91,6	0	1
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	11	0	11	100,0	0	0
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	1	0	1	100,0	0	0
Toplam	199	1	198	99,0	0	1

Tablo 5. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler

Programlı teftişler sonucunda devam eden 1 madde mevzuata aykırılık için toplam 35.372,00 TL idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Kanunlara ve ilgili yönetmeliklere göre mevzuata aykırılık sayısı ve idari para cezası miktarları Tablo 6’da belirtilmiştir.

Kanun/Yönetmelik Adı	Giderilmeyen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İdari Para Cezası (TL)
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	1	35.372 TL

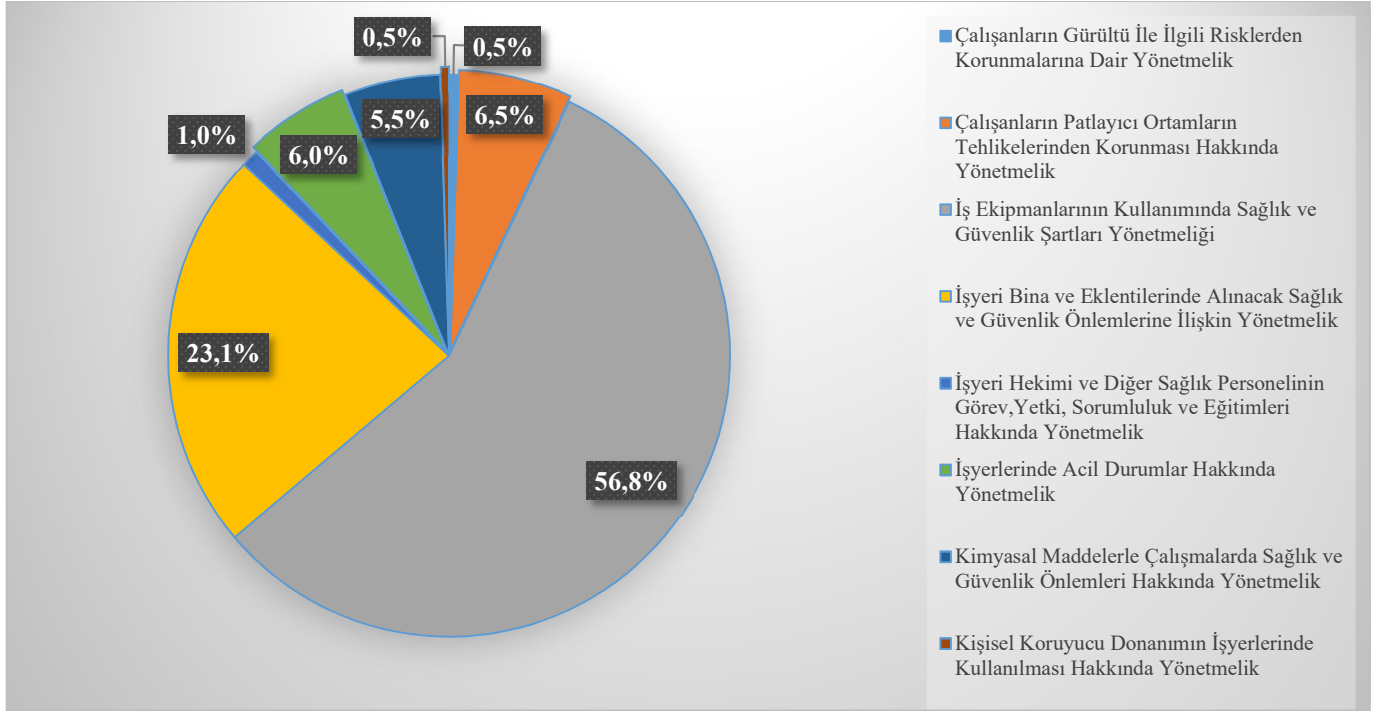
Tablo 6. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanması Önerilen İdari Para Cezası

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerin ilk aşamasında toplam 199 madde mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. İşyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların %56.8'ini “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”, %23.1'ini “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik”, %6.5'ünü “Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik”, %6'sını İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik”, %5.5'nu “Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik” ve geri kalan mevzuata aykırı hususları diğer yönetmelik hükümleri oluşturmaktadır. Tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmelik bazında oransal dağılımı Şekil 6'da gösterilmiştir.

Şekil 6. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Teftiş Konularına Göre Oransal Dağılımı

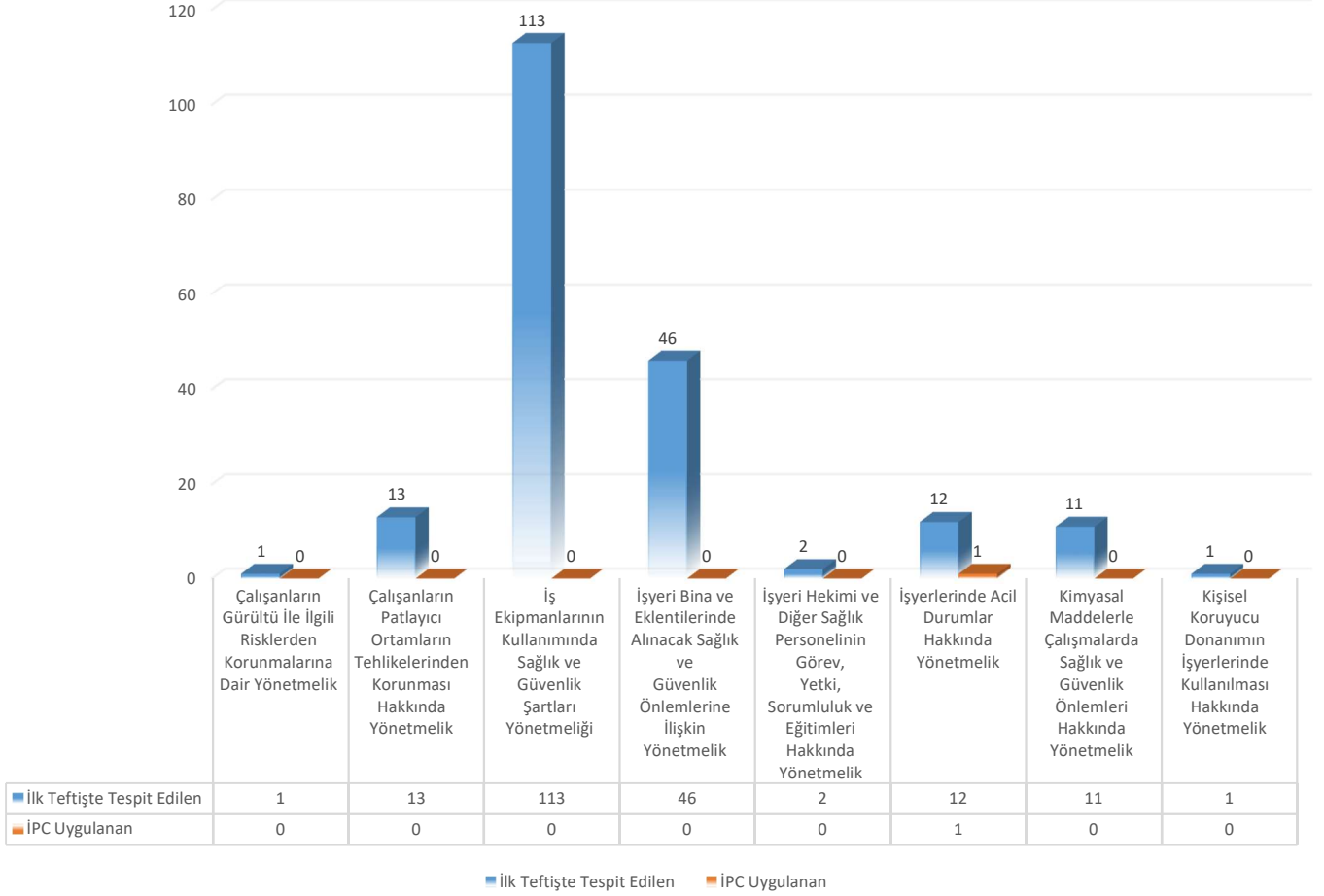
Teftişlerin ilk aşamasında en fazla mevzuata aykırılığın “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği” ile “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik” kapsamında tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Teftişlerin ilk aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıklar ile nihai tutanak sonucunda

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

giderilmediği tespit edilen ve idari para cezası uygulanması önerilen mevzuata aykırılıkların yönetmelik bazında dağılımı Şekil 7’de gösterilmiştir.

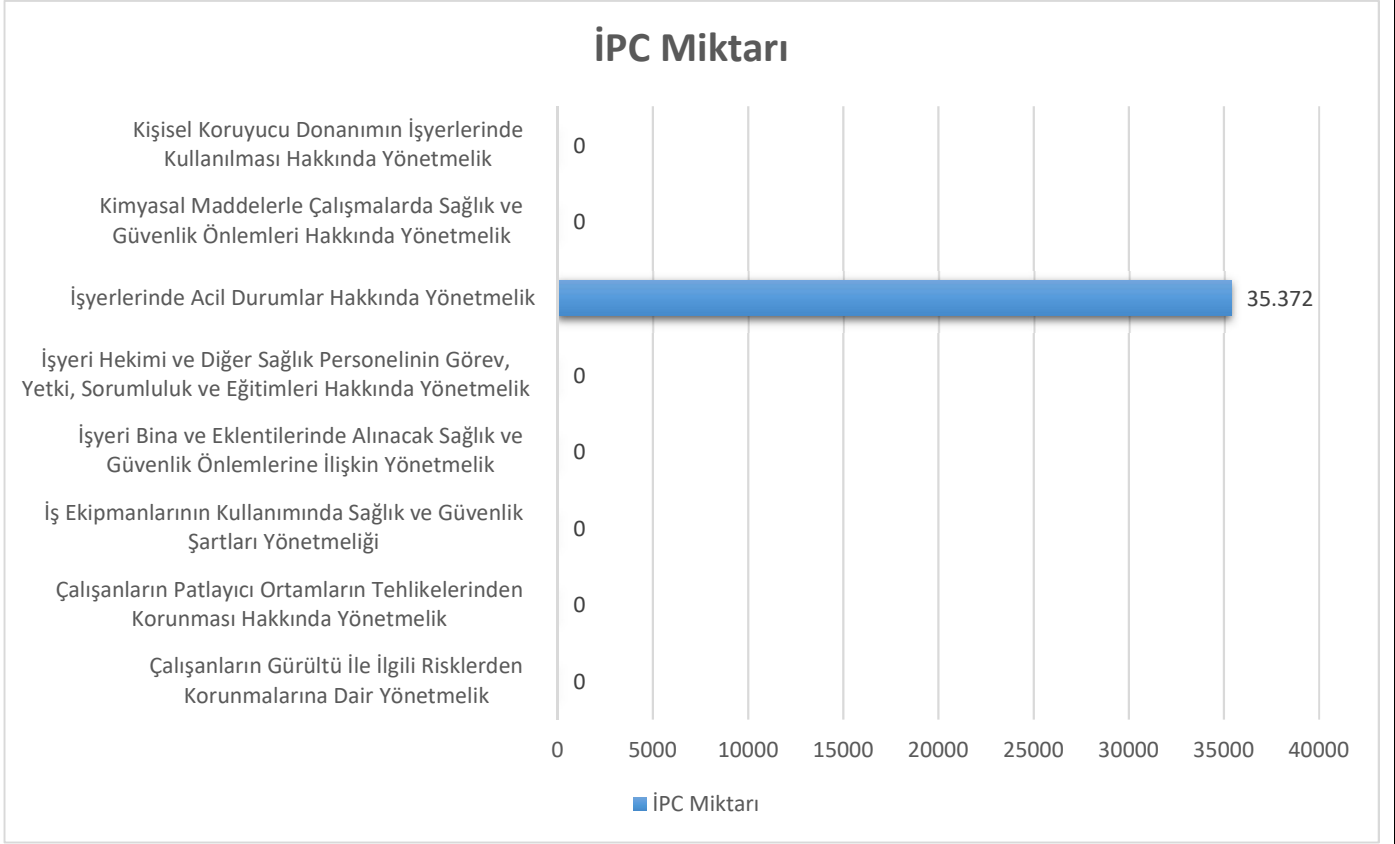
Şekil 7. Teftişlerin İlk ve Son Aşamasında Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Yönetmelik Bazında Dağılımı

İdari para cezası uygulanması önerilen toplam 1 maddenin, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında olduğu tespit edilmiştir.

Programlı teftişler sonucunda 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili Kanun’a dayanılarak yayımlanan yönetmeliklerin, uygulanması önerilen idari para cezalarının tutarlarına göre dağılımı Şekil 8’de gösterilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 8. Mevzuata Aykırılıkların İdari Para Cezalarına Göre Dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV.BÖLÜM: SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Gemi Geri Dönüşüm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında elde edilen istatistiki veriler doğrultusunda;

- Teftişi yapılan 20 işyerinde toplam 802 çalışana ulaşılmıştır. Çalışanların %89'unun erkek, %11'inin kadın olduğu belirlenmiştir.
- Teftişi yapılan işyerlerinin tamamı "Çok Tehlikeli" sınıfta yer almaktadır.
- Gerçekleştirilen teftişlerin ilk aşamasında işyerlerinin büyük bir kısmının iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri görevlendirme ve iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturma yükümlülüklerini yerine getirdiği anlaşılmıştır.
- Teftişe ara verme uygulamasına gidilen 20 işyerinden 19'unun tespit edilen mevzuata aykırılıkları giderdiği tespit edilmiştir. 1 işyeri için ise teftiş sürecinin sonunda giderilmeyen mevzuata aykırı husus bulunması sebebiyle idari para cezası uygulanması önerilmiştir.
- İşyerlerinde teftişlerin ilk aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıkların büyük kısmının; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na bağlı olarak yayımlanan İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği ile İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında olduğu görülmektedir. Tespit edilen toplam 199 madde mevzuata aykırılığın 198'inin teftiş sürecinin sonu itibarıyla giderildiği, 1 madde mevzuata aykırılığın ise giderilmediği belirlenmiş olup, bu doğrultuda iyileştirme oranının %99 seviyesinde olduğu görülmüştür.
- Teftiş sonuçlarına istinaden 1 işyeri için toplamda 35.372,00 TL idari cezası uygulanması önerilmiştir.

2. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

2.1 Mevzuatla İlgili Öneriler

İş ekipmanlarının, özellikle elektrikle ilgili ekipmanların periyodik kontrolleri sonrasında düzenlenen periyodik kontrol raporlarında mevzuata ilişkin çeşitli maddi hatalarla karşılaşılmaktadır. Bu tür hataların önlenmesi için periyodik kontrol raporlarının çevrimiçi bir sistem üzerinden düzenlenmesi, kontrol ve takibin sağlanması açısından daha uygun olacağı değerlendirilmiştir. Akreditasyon zorunluluğu olan ekipman kategorisinin, periyodik kontrolüne tabii birçok ekipman veya

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ekipman grubunu kapsayacak şekilde düzenlenmesi, periyodik kontrollerinin akredite muayene kuruluşlarında çalışan periyodik kontrol yapmaya yetkili kişiler tarafından, yapılmasının daha uygun olacağı değerlendirilmiştir.

2.2 Kurum/Kuruluşlar ile İlgili Görüşler

İlkyardımcı sertifikasına sahip yeterli sayıda çalışan bulundurulması hususunda sıklıkla mevzuata aykırılıklar tespit edilmiştir. Tespit edilen bu aykırılıkların verilen süre içerisinde giderilmesinin, çalışanların ilkyardım eğitimi için kursa kayıt, kontenjan ile eğitim, sınav ve belgelendirme gibi süreçler nedeniyle zaman aldığı görülmüştür. Bununla birlikte, teftişler sırasında işverenlerce ibraz edilen ilkyardımcı belgelerinin çevrimiçi bir sistem üzerinden kontrol ve takibinin sağlanmasının daha uygun olacağı değerlendirilmiştir.